

Landbrugsstatistik baade offentligt og privat. Det ærede Medlem skal — undskyld, jeg siger det — staa meget tidlig op for der at komme ind paa Metoder, som jeg ikke Gang efter Gang i Forvejen har gennemløjet. Nu finder det ærede Medlem Anledning til at gaa over til et helt nyt Grundlag. Jeg kan ikke anerkende Berettigelsen af det, men jeg skal følge det ærede Medlem ind derpaa. Det nye Grundlag er Ejendomsskyldvurderingen fra 1904. Det Grundlag, jeg har trukket frem, og som jeg finder absolut bedre, er selve Salgsprisen, de virkelige Salgspriser, som ere opnaaede for Ejendomme. Det er ganske utvivlsomt et bedre Sammenligningsgrundlag end Ejendomsskyldvurderingen. Men enfin, jeg skal følge det ærede Medlem over paa Ejendomsskyldvurderingens Omraade og se, om det ærede Medlem derigennem vil kunne faa Ret.

Det ærede Medlem har benyttet Statistisk Aarbog og finder der med Hensyn til Ejendomsskylden de Tal, som det ærede Medlem, formodentlig fuldt ud korrekt, har citeret — det tvivler jeg ikke om —, men derigennem kommer det ærede Medlem til det mærkværdige Resultat, at Hartkornsprisen skulde være faldende med Ejendommens Størrelse. At alene det mærkværdige Faktum ikke har gjort det ærede Medlem opmærksom paa, at han var kommen ind paa noget der, som ikke var sideordnet med det, som Talen er om, er besynderligt. Det ærede Medlem ryster paa Hovedet. Maa jeg gøre opmærksom paa, at de Huse, det ærede Medlem begynder med, paa 54 Tdr. Land og derover, staa med en Gennemsnitsværdi af 14,149 Kr. pr. Td. Hartkorn, den næste Gruppe — altsaa nedefter — 13,149, den næste 11,163 osv. nedefter. Kunde de Tal ikke have belært det ærede Medlem om, at der maa være noget ganske ejendommeligt til Stede der? Det ærede Medlem kan ikke være uvidende om, at det er en almengyldig Regel, at jo stærkere bebygget et Areal er, jo flere Bygninger, jo flere Ejendomme der er paa det, desto større Værdi har det. Her gaar det i modsat Retning: jo mindre Ejendom, desto mindre Værdi. Og jeg skal sige det ærede Medlem Grunden dertil. Grunden er den, at en stor Ejendom — nu kan det selvfølgelig altid omdisputeres, om en Ejendom paa 54 Tdr. Land er en stor Ejendom eller ikke, men det ærede Medlem vil ret hurtig indse, at det er ikke noget normalt Tilliggende til et Hus — kan være stor i Areal af forskellige

Grunde, og den kan ogsaa være stor af den simple Grund, at det er daarlig Jord, der er Tale om. Hvis det ærede Medlem har Lyst til at studere dette Forholds Indflydelse paa Landbrugsforholdene i Almindelighed, saa vil jeg henvise ham til en Bog, som jeg maa indrømme, at jeg selv har skrevet. Den hedder: „Dansk Landbrug ved Overgangen til det tyvende Aarhundrede“. Der vil det ærede Medlem finde dette Forhold omtalt nærmere Side 124—25. Altsaa, Ejendommens Størrelse og deres Godhed staa i temmelig nøje Forhold til hinanden. Det er det første, jeg maa gøre det ærede Medlem opmærksom paa.

Det andet er det, at jo daarligere en Ejendom er i ren Almindelighed — selvfølgelig er der Masser af Undtagelser, det vil jeg aldrig benægte —, desto større Værdi ville dens Bygninger have pr. Td. Hartkorn. Det er saadan, at jo daarligere en Ejendom er — naar vi tage den samme Størrelse i Hartkorn —, desto større Apparat skal der sættes i Gang med Bygninger, Besætning og Inventar osv., for at den skal give det Udbytte, som en Gang har været anset for det normale, nemlig Udbyttet pr. Td. Hartkorn — det er Tanken med Hartkornet. Dette Forhold beder jeg det ærede Medlem lægge Mærke til. Han vil kunne finde det omtalt i den Bog, jeg har været saa formastelig at skrive, 1ste Bind, Side 173. Disse to Ting maa det ærede Medlem tage fat paa, det, at daarlig Jord og stor Ejendom høre sammen, og det, at daarlig Jord paa stor Ejendom giver stor Bygningsværdi. Nu vil det ærede Medlem formodentlig kunne følge Tankegangen, som han burde have kunnet det, før han indlod sig paa Tallene om Ejendomsskyldvurderingerne. Disse store Huse til 54 Tdr. Land og derover vil det ærede Medlem finde den alt overvejende Del af i Jyllands Hedeegne, ikke sandt; i Ringkøbing Amt særlig, og jo længere det ærede Medlem gaar ned mod de mindre Ejendomme, desto mere forskyde hans Tal sig fra Jylland over til Øerne. Altsaa, det, det ærede Medlem sammenligner, er rene jydskede Hedeegne og god Jord paa mindre Ejendomme paa Øerne. Disse Tal ere udmærkede til sit Brug, men de ere absolut ikke gode til Sammenligning; thi hvor Sammenligningen skal gaa ud fra lige Forhold, skulle vi have lige god Jord. Vi kunne tage daarlig Jord eller god Jord, det er ganske ligegyldigt, men en Sammenligning, hvor man begynder med store Ejendomme ovre paa Jyllands Heder og